

Имат ли достъп депутати до информация от ДАНС

02 Октомври 2008, четвъртък, Нова телевизия,

Николай Свиначов, председател на Българска нова демокрация

Водещ: Започва „Коритаров LIVE“. Полицейска държава ли е контролът на специалните служби? По тази тема мои гости са Николай Свиначов, депутат от БНД, бивш председател на парламентарната Комисия по вътрешна сигурност и обществен ред и Цвятко Цветков, член на Висшия съвет на БСП. Добро утро и добре дошли!

Николай Свиначов: Добро утро!

Цвятко Цветков: Добър ден!

Водещ: Бяхте ли вчера на заседанието г-н Свиначов?

Николай Свиначов: Не, отсъствах вчера от заседанието, но се запознах с материалите, които са разглеждани в комисията, така че имам готовност по тези теми да разговаряме.

Водещ: Г-н Цветков не е народен представител, затова не ви питам дали сте бил или не сте бил.

Цвятко Цветков: Аз съм роден представител, на гражданското общество.

Водещ: Да, разбира се, но това, което искам да ви предложа като начало, е да получим информация за това, какво се е случило на вчерашното заседание. Затова помолих колегите редактори да потърсят депутата от Демократи за силна България Атанас Атанасов, добро утро!

Атанас Атанасов: Добро утро г-н Коритаров, добро утро и на вашите зрители!

Водещ: Спокойно ли премина вчерашното заседание на комисията?

Атанас Атанасов: Не, напротив. Три години и половина, откакто работим, това беше най-бурното заседание. Невероятни скандали произтекоха.

Водещ: Защо?

Атанас Атанасов: Управляващите не желаят да се разкрие истината докрай! Вчера ни беше представен, и то след много увъртания, ни беше представен един протокол, фактически стенограма на изслушването в ДАНС. Изумителна работа, ние сме Народно събрание, парламентът на държавата, този протокол не пише кой го е писал, няма подпис, неоформен, няма печат, няма нищо. На хвърчащи листи написано нещо, което съдържа, аз съм изумен, което съдържа наистина класифицирана информация за способите и методите на службите.

Водещ: Има ли гриф „Строго секретно“?

Атанас Атанасов: Няма нищо.

Водещ: Значи трябва да бързаме да го вземем преди да са го скрили?

Атанас Атанасов: Да, преди да са се усетили. Другото обаче, което е фрапиращо и за което ние просто няма да се спрем пред нищо от ДСБ.

Водещ: Кое е то?

Атанас Атанасов: Протоколът освен, че не е написан като свят и не е написан, е манипулиран!

Водещ: Как е манипулиран?

Атанас Атанасов: Основни неща, които са казани от хората, които са изслушвани, не са нанесени в този протокол. Г-жа Масева, нашата представителка, колежката Масева в тази група, си е водила подробни бележки в тефтера.

Водещ: Какво е записала тя?

Атанас Атанасов: И единият от изслушваните, който е главен директор в ДАНС, е заявил, че през лятото на тази година, на специална оперативка, при председателя на агенцията, Петко Сертов е заявил, че министър-председателят е разтревожен от увеличаването на критичните материали в медиите и лично към него и разчита на ДАНС да установи средите, в които се генерират тези оценки.

Водещ: Извинете, как се казва служителят на ДАНС, който е съобщил?

Атанас Атанасов: Това няма да коментирам за служителя, защото и той сигурно ще представлява частична класифицирана информация. Но аз ви казвам, това е записано, чуто от колегите и го няма сега в протокола.

Водещ: Няма го в протокола?

Атанас Атанасов: Това е абсолютен скандал. Управляващите са разбрали къде им е проблема. Министър-председателят е поставил политическа поръчка на ДАНС и при нейното изпълнение стана скандал.

Водещ: Добре, само последен въпрос, преди да включим и моите гости. Мащабът на контролираните журналисти голям ли е?

Атанас Атанасов: Доколкото разбрах, просто се питаше дали имаше медия, която да е изключена и между другото в един от вестниците е цитиран Иван Костов, който казва „май за „Труд“ е нямало, ама май е имало“. Т.е. абсолютно целият спектър на българските медии, медии, които нямат никакво отношение ни към „Опасните“, ни към Стефанов, ни към жълто, нищо!

Водещ: Ясно, разбирам, благодаря ви за това включване! Сега искам да обясня нещо. Защо включваме представител на ДСБ? Имахме един зрител сутринта, който казва- вие включвате едни и същи хора. Ние се опитвахме да поканим депутат от социалистическата партия, член на Комисията по вътрешна сигурност и обществен ред. Сега направихме

нещо необичайно, ще помоля колегата с камерата, която е подвижна, да дойде, за да ви покажа за какво става дума. Практиката при нас е да работим с пресцентровете. Обаждаме се на пресцентъра на социалистическата партия, колега, заповядайте! Ако може малко по-бързичко, и получаваме, ето- Жанет Пашалиева, която е..., чакаме ви колега, която е ръководител на пресцентъра, на GSM-а на нашата редакторка. Ето какво пише: Жанет- БСП: „Нямаме възможност да участваме, благодаря за поканата“! Ето, ако не вярвате, Жанет- БСП: „Нямаме възможност да участваме, благодаря за поканата“! Стана ли? Обадох се на Георги Юруков в лично качество и казах- би ли дошъл? Той каза следното- на най-високо равнище е взето решение да не говорим по тази тема повече. Каквото и да означава това. Всъщност защо социалистическата партия бяга от диалог г-н Цветков? Вие сте така, по-демократичен очевидно, и затова ви каним вас?

Цвятко Цветков: Не знам дали съм по-демократичен, едва ли се различавам от колегите си, но първо не мога да се съглася, че се обобщава социалистическата партия. Партията е нещо друго, партията е голяма. Хората, отговорни за една дейност, в случая за участие в различните медии, са взели някакво решение или са контактували с вас и са решили, че сега няма възможност да участват. Това не значи, че социалистическата партия бяга от обсъждане, още повече, че деятели на социалистическата партия в последните дни дадоха редица изявления, свързани със случая!

Водещ: Така, добре! Така или иначе.

Цвятко Цветков: Включително заместник-председателят на комисията, каквато е Татяна Дончева.

Водещ: Защо се контролират журналисти и това, което казва Атанасов, е много тревожно, по поръчение на премиера?

Цвятко Цветков: Атанасов да говори така за мен е обяснимо, разбираемо и аз да бях опозиционер като него, сигурно щях да говоря така, говорил съм по времето на Костов, мога и сега да припомня, но не е нужно. Първо, не става дума за разработка на журналисти. Не става дума за подслушване.

Водещ: Откъде знаете?

Цвятко Цветков: Обяснявам. Информационно дело значи по някакъв информационен факт или по нещо, което е преценено, че има отношение към националната сигурност и противодействието на престъпността, се събира информация. Т.е. да допуснем, аз не съм чел, както г-н Свиначков и членовете на комисията, нито протокола, нито делото, че е заведено информационно дело за изтичане на класифицирана информация в българското публично пространство. Тогава в това информационно дело всеки факт, свързан с изтичане на такава информация, се слага в делото.

Водещ: Това да не е продънено решето, извинявайте, та всички медии, без „Труд“, както пишат, да публикуват класифицирана информация?

Цвятко Цветков: Разбира се! Когато изтече нещо, което е класифицирана информация или елемент на класифицирана информация, трябва, както когато изтече нещо медиите, свързано с корупция, трябва да се сезират службите, да се самосезира и прокуратурата. Но събирането на такава информация кому вреди, за да се провери откъде изтича? Защо изтича? Към какво е насочено последствие това изтичане на информация?

Водещ: Кому вреди?

Цвятко Цветков: Ами да!

Водещ: Вреди на човек, който не би искал покрай това да се разберат други негови връзки.

Цвятко Цветков: В Закона за класифицираната информация и в наказателните закони е определено, че не може току така да се развява класифицирана информация в публичното пространство.

Водещ: Добре, г-н Свиначов, как звучи това обяснение и може ли да издържи критика на гражданското общество да речем?

Николай Свиначов: По никакъв начин! Аз бях част от кабинета, в който беше излязла приказката: не политиците трябва да имат медиен комфорт, а медиите трябва да имат политически комфорт. Къде според мен е проблемът? Проблемът е в неизпълнението на закона от изпълнителната власт. В Закона за ДАНС ясно е отразено, че трябва да се създаде комисия, която да контролира дейността, парламентарна комисия, която да контролира дейността на ДАНС.

Водещ: Още няма такава.

Николай Свиначов: Такава комисия няма. Нещо повече, ние сме в парадокса, според мен това е световен парадокс, макар че не твърдя, че познавам законодателството и практиката във всички държави, та парадоксът е в следното, че имаме две форми на контрол над службите. Едната форма е изпълнителната власт контролира себе си, а другата форма на контрол е мнозинството контролира себе си. Ако някой може да приеме като демократичен вид контрол подобен контрол, аз не бих могъл да го приема по никакъв начин. Според мен в интерес на службата, в това число и на ДАНС, в конкретния случай, е те да бъдат парламентарно контролирани от една комисия, изградена на паритетен принцип, с председател представител на опозицията. Защо това обаче това не се прави вече девет месеца след влизане в сила на закона и след изграждане на структурите в ДАНС?

Водещ: Необяснимо е.

Николай Свиначов: Това трябва да отговорят мнозинството, защото то е призвано да го свърши.

Водещ: Още повече, че идеята за такава комисия с председателстване

от страна на опозицията е и на Станишев, той няма нищо против.

Николай Свиначков: Идеята е на премиера, вчера чухме и президента да казва „повече контрол, повече контрол“. Защо това не се извършва? Някой изглежда се притеснява от действителен контрол. Това е проблемът.

Водещ: Това обаче, което казва г-н Атанасов за това, че премиерът е помолил ДАНС за началото на тази разработка, бидейки притеснен от зачестили критики към правителството, списва ли се в представата за политическа поръчка, ако това е така?

Николай Свиначков: Вие така зададохте въпроса, че толкова ясно си отговорихте, че не знам какво да добавя. Когато един премиер се притеснява, че се пише против правителството в медиите, това може да означава две неща: или че премиерът си мисли, че написаното е неоснователно и търси поводи, с които да се противопостави на подобни писания и говорене, ако говорим за електронни медии например, или има нещо, което той иска да постави, има причина, поради която той иска да постави медиите под контрол.

Водещ: Г-н Цветков, какъв е отговорът на този въпрос?

Цвятко Цветков: Отговорът на този въпрос е следният. Вие добавихте още „ако е така“.

Водещ: Да, това е доказуемо! Елиана Масева може да си донесе записките и да го покаже.

Цвятко Цветков: Елиана Масева може да си донесе записките, но Елиана Масева чула някой си от ДАНС да казва нещо си, а този някой си от ДАНС какво си спомня за юни месец е друг въпрос. Аз не вярвам, познавайки и премиера Станишев, и Петко Сертов, че това е така, едно! Второ, да изразява някой, премиерите на България винаги са изразявали такова мнение, че е негативно отношението на медиите към правителството, това на всички правителства е било ежедневие, но че няма политическа поръчка от Сергей Станишев към ДАНС, ДАНС да се занимава с медиите, заради негативни оценки на правителството, съм убеден! Убеден съм!

Водещ: Добре, ще ви попитам като професионалист, този път и в ефир, станяхме обект на една безпримерна по нахалството си фотография в едно известно столично кафене преди време. 15 минути след като бяхме седнали с Атанас Атанасов и Ваньо Танов, дойде Валентин Петров с още една група хора от МВР, тогава във върха на силата си и ни фотографираха. Как става това? Как разбират, че сме там? Обяснете, ако не ни контролират?

Цвятко Цветков: Аз предполагам, че това е станало по някой от участниците в снимката, е работено. Може би това е бил Ваньо Танов, аз допускам това, а не Георги Коритаров, допускам, и заради това. А това, че са отишли там Валентин Петров, ако не е бил случайно и че са ви заснели с GSM-а, е момент, в който носи отговорността Валентин

Петров.

Водещ: Не, това не го коментирам. Достатъчно сме говорили, но ето, казус за контрол.

Цвятко Цветков: Има разбира се. Ами GSM-те освен че снимат, могат да слушат, могат да филмират, и много други работи.

Водещ: Добре, очаквате ли продължение на..., как ще продължи тази тема?

Николай Свиначков: Очаквам, разбира се, според мен трябва да има контрол, трябва да се изгради постоянната комисия, понеже вече девет месеца не се изгражда в българския парламент, ние от БНД инициирахме една подписка за изграждането на временна анкетна комисия. Надявам се, че тя днес ще влезе, вчера се събраха подписите и дано това още веднъж да подсети управляващите, че трябва да има парламентарен контрол. Ние постоянно говорим, че парламентарният контрол е една важна форма, защото и в дейността на службите има много параметри, които българските граждани трябва като данъкоплатци и като отговорни български граждани, да научават, а това става чрез парламентарен и граждански контрол.

Водещ: Искам да ви върна към един фрагмент от разговора с Никола Колев, съвсем кратък, за визията на президентската институция, може би, огласена чрез Никола Колев, как трябва да работят специалните служби.

Никола Колев: Като говорим за тайните служби, с конкретния случай, който даде повод и президента да каже депутатите да не се ровят в информационните масиви на специалните служби, показва и недостатъчна липса на професионализъм в тези служби за съжаление.

Водещ: Защо?

Никола Колев: Защото все пак не може всеки, независимо какъв е в тази държава, да бърка в кухнята на тези служби. Те затова са тайни!

Водещ: Но това е парламентарен контрол?

Никола Колев: Парламентарният контрол трябва да определя правилата на входа на кутията и да иска резултатите на изхода.

Водещ: Така е, но това са членове на Комисията за вътрешна сигурност, те са обвързани със Закона за класифицираната информация, пазят тайна, защо да не проверят за какво става дума? Представете си, че има наистина нарушение на човешки права?

Никола Колев: Също е въпрос на правила. Според мен не е допустимо хора извън тези служби да бъркат в чисто професионалната работа на тези служби. Те престават да бъдат тайни, защото вижте българската практика показва, че в крайна сметка колкото и да са се заклели, колкото и да са допуснати до работа с класифицирана информация, има политически елемент, тъй като депутатите не са неутрални. Те са все пак представители на политически сили. Представят някакви

интереси.

Водещ: Защо според вас, да?

Цвятко Цветков: Първо прав е ген. Колев, че депутатите, които би трябвало да пазят малко повече това, до което стигат, благодарение на това, че са депутати и членове на комисията, говорят и говорят различни работи. Даже в този случай различните депутати говорят различни работи за едно и също нещо. Това е едно. Второто, тук искам да добавя към казаното от г-н Свиначков, че форма на контрол, при това граждански, според световната практика е и през съдебната власт. У нас също има контрол през съдебната власт върху дейността на службите, най-малко ако щете с това, че се подписват от съда исканията за СРС.

Водещ: Добре, аз исках да питам нещо, защото е много важно, това, което се случва какво означава? Дискредитиране на ДАНС поради това, че отвътре не си върши работата и нарушава правила или атака срещу ДАНС, която е и много странна, тя е по различни причини, включително и заради включването вътре като съветник на една личност като Алексей Петров?

Цвятко Цветков: Да, за Алексей Петров искам да кажа, но преди това едно изречение. Нежеланието да се създаде ДАНС, опитите по всякакъв начин някой да установи свой контрол върху ДАНС, даже сега вземете, то се вижда, че депутатите искат да проникват, да имат източници в ДАНС. Освен това желанието да не се успее в работата на ДАНС у някои хора, то това се вижда очевидно, но когато говорим за Алексей Петров, на мен ми е много странно едни хора, които разсъждават за Алексей Петров, а не правят едно сравнение, което аз ще направя сега, позволявам си. Да вземем Алексей Петров и Бойко Борисов - двамата са каратисти и спортни деятели. Двамата са служители на МВР по едно и също време. Единият служи като главен секретар, другият като офицер на прикритие при три правителства, при три правителства. Направен в офицер под прикритие от ген. Атанасов, който се обади сега и двамата сега работят. Единият кмет на София, единият офицер в ДАНС. И за двамата има в бекграунда едни спорни твърдения, че познават, как познават, какво познават, как подземия свят и към двамата има очаквания. Добре, защо ние говорим, че Алексей Петров бил не знам какво, не знам защо спорен, а другият всичко му е наред? Аз мисля, че и при двамата нещата са ясни и горе-долу сходни.

Водещ: Има една обаче разлика, Бойко Борисов е неформален лидер на ГЕРБ, а Алексей Петров неформален лидер на е на ДАНС?

Цвятко Цветков: Не, не е неформален лидер на ДАНС Алексей Петров, той е един офицер, който изпълнява задачите си в ДАНС, преди това ги е изпълнявал като офицер на прикритие в НСС (Национална

служба „Сигурност“), при три правителства, т.е....

Водещ: Разбирам!

Николай Свиначов: Ако разрешите една кратка оценка.

Водещ: И свършваме.

Николай Свиначов: Но не на поименната тема, а кратката оценка е следната: девет месеца след създаването на ДАНС вече установяваме, че не е достатъчно само да се промени структурата и да се преподчини една служба. Трябва да се работи сериозно по менталната реформа в дейността на службите.

Цвятко Цветков: Депутатите носят тази отговорност. Викат парламентарен контрол, ама господа депутати, направете го!

Водещ: Ама правете го, ама това, което ви казва Никола Колев...

Николай Свиначов: Съгласен съм, че трябва повече активност от българските депутати.

Водещ: ...това, което казва Никола Колев...

Цвятко Цветков: Те приемат законите, те приемат другото.

Водещ: Какво означава за вас позицията на президентската институция?

Николай Свиначов: Първо не мога да го приема като позиция на президентската институция, защото във вчерашния ден президентът каза обратното.

Водещ: Как каза обратното? Предният ден беше казал депутати и министри да не пипат в ДАНС.

Николай Свиначов: Дума да не става! Става въпрос, че първо президентът иска повече парламентарен контрол и за разлика от ген. Колев не говореше за контрол на входа и на изхода.

Водещ: Да, вярно е това!

Николай Свиначов: Не съм адвокат на президента, опазил ме Господ. Оттук нататък обаче проблемът е същностен. Аз твърдя, че всички, които са обвързани с власт, ресурс и от тях зависят съдбините на българската държава, трябва да бъдат обект на контрол от службите. Това обаче трябва да става по законовия ред. Ако има нарушение на закона, това вече е нарушаване на демократичните процеси в страната и ние сме против това.

Цвятко Цветков: Един пример от Англия да ви дам за две секунди.

Водещ: Кратичко, две секунди.

Цвятко Цветков: От Англия. В Англия в контраразузнаването има отдел IX-K се нарича, който контролира след като излязат от властта всички бивши министър-председатели, министри и т.н., за да не изтича от информация във вреда на английската държава. Кога и у нас ще стане това, не знам.

Водещ: Благодаря ви за участието в този разговор! Темата със сигурност ще бъде продължена, защото е много скандална и

противоречива.